

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI SEKCJI EDUKACJI ELEMENTARNEJ KNP PAN W 2025 ROKU

I. Zebrania/posiedzenia Sekcji (opis: data, najważniejsze omawiane problemy, liczba i tematy wygłoszonych referatów)

W 2025 roku odbyły się 4 posiedzenia Sekcji Edukacji Elementarnej, w tym 3 otwarte zebrania plenarne SEE wraz z udziałem Członkiń Zespołu Edukacji Elementarnej, na których zorganizowano 2 panele dyskusyjne o charakterze naukowym. Działania SEE w 2025 roku były zdominowane przez realizację międzynarodowych projektów, organizację konferencji, zaangażowanie w pracę na rzecz zmian w oświacie oraz sekcji VII Ogólnopolskiego Zjazdu Nauczycieli..

03.04.2025 r. posiedzenie Sekcji Edukacji Elementarnej w Kielcach na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego. Celem spotkania było zewidencjonowanie zadań naukowych, organizacyjnych i działań na rzecz środowiska edukacyjnego stojących przed Członkiniami w roku 2025. W pierwszym punkcie przedyskutowano możliwości wspólnej wraz z ZEE podjęcia badań na temat przygotowania do zawodu czy potrzeb zawodowych młodych nauczycieli- absolwentów kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz opublikowanie monografii. Odstąpiono od tego zamierzenia ze względu na znaczące obciążenie Członkiń SEE i ZEE związane z przygotowywaną reformą programową wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, jak również organizowane międzynarodowe konferencje i prowadzone już projekty naukowe.

09.06.2025 r. odbyło się plenarne posiedzenie Sekcji Edukacji Elementarnej oraz Zespołu Edukacji Elementarnej w formule zdalnej. Celem posiedzenia było przedyskutowanie zaangażowania Członkiń na rzecz zmian w oświacie oraz odniesienie się do pilnych zadań, wynikających z funkcji eksperckich SEE i ZEE w okresie między posiedzeniami oraz refleksja i przedstawienie wniosków wynikających z dwóch konferencji organizowanych pod patronatem KNP PAN.

Przedstawiono efekty zaangażowania SEE i ZEE przygotowanie opinii do projektu „Profil absolwenta i absolwentki. Droga do zmian w edukacji: Etap I: przedszkola i szkoły podstawowe”, która to opinia miała znaczenie dla przygotowania nowej wersji wspomnianego dokumentu w 2025 i przyjęcia jako podstawy do przygotowania podstaw programowych wychowania przedszkolnego i całej szkoły podstawowej. Szczególnie podkreślaliśmy potrzebę humanistycznego i holistycznego ujęcia edukacji, która oznacza ogół wpływów sprzyjających pełnemu rozwojowi jednostki; umocowania projektu edukacji młodego człowieka zaprezentowanego w *Profilu absolwenta i absolwentki* w założeniach filozofii pedagogicznej, w pedagogice humanistycznej i personalistycznej, uznającej twórczy rozwój osoby ku wartościom. Projekt ten jest monoparadygmataczny a nie poliparadygmataczny, a przecież współcześnie nie potrafimy opisać rozwoju człowieka i jego uczenia się opierając się tylko na paradygmacie konstruktywizmu poznawczego. Takie podejście ugruntowuje pozytywistyczne postrzeganie edukacji i jej behawiorystyczną praktykę. W związku z tym proponujemy przebudowanie projektu, organizując jego wykładnię wokół humanistycznych i społecznych podstaw pedagogiki. Zwróciliśmy uwagę na konieczność wpisania do ramy programowej idei edukacji prodemokratycznej oraz idei zrównoważonego rozwoju. Marginalnie, albo raczej drugoplanowo, traktuje się rozwój kompetencji związanych z umiejętnością podmiotowego i odpowiedzialnego bycia w świecie. Szczególnie widoczna była infantylizacja dziecka, niedocenywanie jego

możliwości rozwojowych dziecka. Zwróciliśmy uwagę na instrumentalne, technologiczne opisywanie procesów edukacyjnych. Jest to język uprzedmiotowiający, traktujący ucznia jako obiekt oddziaływania edukacyjnego. Zwrócono uwagę na połączenie jakości edukacji z dyscyplinarnym podejściem do roli ucznia.

Na zakończenie dyskusji w tym punkcie Józefa Bałachowicz przewodnicząca SEE podziękowała Zuzannie Zbróg, Inettcie Nowosad, Kindze Kuszak i Marzennie Nowickiej za zaangażowanie i pomoc w przygotowaniu opinii.

Kolejnym działaniem o charakterze eksperckim było przygotowanie stanowiska w sprawie projektu Rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowiska nauczyciela w przedszkolach i klasach I–III szkół podstawowych z dnia 4 kwietnia 2025 r. Nasze stanowisko było jednoznacznie negatywne w przedmiotowej sprawie. Przyznanie kwalifikacji *do prowadzenia zajęć w przedszkolu z dziećmi do 5. roku życia* osobom które ukończyły różne specjalności i kierunki pedagogiczne, bez przygotowania merytorycznego, dydaktycznego, metodycznego i praktycznego do pracy w przedszkolu jest niezrozumiałe społecznie i wątpliwe pod względem efektywności pracy na stanowisku nauczyciela małych dzieci.

Postulowałyśmy o odstąpieniu od proponowanych zmian zapisanych w projekcie Rozporządzenia z dnia 4 kwietnia 2025 r.

Józefa Bałachowicz podziękowała za pomoc w przygotowanie uwag do wspomnianego rozporządzenia: Kindze Kuszak, Małgorzacie Żytko, Annie Bryx, Annie Mikler-Chwastek i Aneta Jegier z APS.

Kolejnym punktem posiedzenia było sprawozdanie i wnioski dla pedagogiki wynikające z obrad Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt.: ***Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli - dyskursy współczesności (Kielce, 3-4 kwietnia 2025 r.)***. Przedstawiły Członkinie SEE dr hab. Agnieszkę Szplit, prof. UJK i dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK. Konferencja została dofinansowana ze środków budżetu państwa przyznanych przez Ministra Nauki, w ramach Programu Doskonała nauka II – Wsparcie konferencji naukowych (umowa nr KONF/SP/0396/2024/02).

W konferencji wzięło udział 230 prelegentów, w tym 132 uczestników z Polski (106 stacjonarnie i 26 online) z 43 uniwersytetów, akademii i innych instytucji oraz 98 uczestników zagranicznych (50 stacjonarnie i 48 online) z 42 uczelni z 22 krajów. Podsumowanie konferencyjnych wystąpień stanowi „Księga abstraktów” [Book of abstracts]. Zawiera ona wszystkie abstrakty w języku angielskim i jest dostępna na stronie internetowej konferencji („Strona główna – Konferencja Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności”, <https://nauczyciele2025.pl/>).

W czasie konferencji wspólnie zastanawiano się nad poszukiwaniem odpowiedzi na pytania: *Czego oczekują współcześni nauczyciele? Które z tych potrzeb są najważniejsze? Jaki jest poziom ich zaspokojenia? Czego dotyczą obszary satysfakcji i frustracji współczesnych nauczycieli? Do czego może prowadzić deprywacja potrzeb zawodowych i jak zapobiegać jej negatywnym skutkom?* Te kwestie i wiele innych problemów dotyczących potrzeb nauczycieli przedstawiono w sesjach plenarnych, dyskusjach panelowych oraz sekcjach tematycznych - stacjonarnych i online. Wystąpienia te łączyła problematyka kształcenia do zawodu nauczyciela, wdrażania początkujących nauczycieli do pracy i budowania ich dobrostanu zawodowego oraz zapobiegania odchodzeniu z zawodu. wypracowaniu rekomendacji co do sposobów identyfikowania i zaspokajania potrzeb nauczycieli – zaplanowaniu zmian w programach kształcenia przyszłych nauczycieli na uniwersytetach itp. Obydwie Prelegentki odwoływały się do realizowanych projektów międzynarodowych w ramach

programu Erasmus+ *Digital Academy in teaching Practice for a seamless transition from pre-Service to in-Service* [Cyfrowa Akademia Dydaktyczna – Praktyka w procesie zmiany/tranzycji studenta w nauczyciela]. Projekt *Digital TA* – zaplanowany na lata 2023–2025 (36 miesięcy) – został przygotowany przez społeczności edukacyjne z pięciu krajów: Belgii, Czech, Hiszpanii, Irlandii i Polski. Głównym efektem jego finalizacji ma być platforma cyfrowa z pakietem szkoleń dla nauczycieli, uwzględniająca ich wspieranie w ramach rozpoznanych wcześniej potrzeb. Projekt ten w jakiejś części został upubliczniany w nr 9/2024 „Problemów Opiekuńczo-Wychowawczych”. Natomiast obszerne sprawozdanie z konferencji można przeczytać w nr 4/2025 wspomnianego czasopisma.

Józefa Bałachowicz wyraziła podziw dla zaangażowania, rozległych kontaktów naukowych, operatywności Pań Prof. UJK. Agnieszka Szplit i Zuzanna Zbróg i udźwignięcia ogromnego przedsięwzięcia naukowego i logistycznego. Dołączyły się do podziękowań Uczestniczki tej konferencji, dzieliły się swoimi doświadczeniami i kontaktami z naukowcami z różnych krajów.

W kolejnym punkcie sprawozdanie z obrad Konferencji Naukowej pt. ***Dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w zmieniającym się świecie. Wyzwania dla edukacji,*** (Poznań, 22-23 maja 2025 r.) przedstawia Członkini SEE dr hab. Kingę Kuszak, prof. UAM. W czasie konferencji z udziałem gości zagranicznych wzięło udział reprezentantów 38 uczelni wyższych i instytucji edukacyjnych w Polsce z Ukrainy, Turcji, Niemiec prezentując wystąpienia skoncentrowane wokół aktualnych zagadnień wynikających ze zmian społecznych, kulturowych, technologicznych oraz nowych potrzeb dziecka w zakresie rozwoju fizyczno-motorycznego, poznawczego, emocjonalnego, społecznego, troski o dobrostan dziecka. Nie zabrakło również przedstawienia nowych, sprawdzonych programów aktywizacji dziecka. Dużym zainteresowaniem cieszyła się tematyka edukacji zdrowotnej dzieci, zdrowia psychicznego i dobrostanu dziecka, czy program rozwoju ruchowego dzieci przedstawiony przez prof. dr hab. Andrzeja Rokitę (wraz z zespołem). Czy też wykorzystania urządzeń cyfrowych do rozwoju kompetencji dzieci w zakresie edukacji matematycznej i kompetencji przekrojowych. W czasie dyskusji podnoszono potrzebę rozumienia wszechstronnego rozwoju dziecka, rolę zabawy i aktywizowania przez tradycyjne formy zajęć, często „w nowej szacie”, ale też na demokratyzację, partycypację i współdziałanie w środowisku wychowania i uczenia się.

W kolejnym punkcie spotkania Członkini SEE dr hab. Marzenna Nowicka, prof. UWM przedstawiła problematykę sekcji 7 XII Ogólnopolskiego Zjazdu Pedagogicznego pt. ***Człowieczeństwo jako problem pedagogiki i zadanie wychowania*** (Olsztyn 16-18 września 2025 r.), która będzie dotyczyła **kształcenia, wychowania i opieki wrażliwej na dynamikę i różnorodność dzieciństwa. Stwierdziła, że tematyka ta nakierowana jest też: na paradygmaty, kategorie, strategie badawcze w poznawaniu i diagnozie stref rozwoju i uczenia się dzieci i nauczycieli, będzie miała formę dyskusyjną, gdzie mogą pomieścić się wystąpienia z zakresu pedagogiki dziecka.**

14.10.2025 r. odbyło się plenarne posiedzenie Sekcji Edukacji Elementarnej oraz Zespołu Edukacji Elementarnej w formule zdalnej. Celem posiedzenia było zaproszenie do wspólnego namysłu nad projektem podstawy programowej wychowania przedszkolnego, przedstawionej na stronie Instytutu Badań Edukacyjnych Państwowego Instytutu Badawczego. Wychowanie przedszkolne i dziejące się w jego obrębie zmiany nie mogą być przez nas ignorowane, nie mogą się dziać poza nami. Przewodnicząca Sekcji Edukacji Elementarnej poprosiła wszystkie osoby uczestniczące w spotkaniu, które prowadzą zajęcia na pedagogice przedszkolnej o

sformułowanie uwag do projektu podstawy programowej wychowania przedszkolnego. O przejęcie koordynacji działań w tym zakresie przewodnicząca poprosiła Panią dr hab. Kingę Kuszak, prof. UAM, która następnie podała harmonogram prac, terminy itd. Następnie Józefa Bałachowicz przypomniała założenia *Profilu absolwenta i absolwentki* oraz jego powiązania z projektem podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Na koniec spotkania przewodnicząca SEE odniosła się do dyskusji na temat *Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty* i swojej roli w tym gremium. Stwierdziła, że rozumie zaangażowanie się w dziejące się zmiany jako swój obywatelski obowiązek dzielenia się wiedzą.

21.10.2025 r. odbyło się kolejne plenarne posiedzenie Sekcji Edukacji Elementarnej oraz Zespołu Edukacji Elementarnej w formule zdalnej. Celem posiedzenia było podobnie jak tydzień wcześniej zaproszenie do wspólnego namysłu nad projektem podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej, przedstawionej na stronie Instytutu Badań Edukacyjnych. Państwowego Instytutu Badawczego. Na to spotkanie zostały zaproszone wszystkie Członkinie ZEE, które są zaangażowane w przygotowanie projektu podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej: dr hab. Małgorzata Żyto, prof. UW; dr hab. Renata Michalak, prof. UAM; dr Małgorzata Zambrowska, APS i przedszkolnej dr Elżbieta Wieczór..

O przejęcie koordynacji działań w tym zakresie przewodnicząca poprosiła Panią dr hab. Annę Bryx, prof. UKW, która następnie podała harmonogram prac, terminy itd.

Zebrane uwagi i propozycje konkretnych zmian w treści projektów podstaw programowych zostały przekazane do IBE. Przewodnicząca SEE zapowiedziała kolejne merytoryczne zaangażowanie w przygotowanie analizy podstawy programowej wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, ale już w czasie otwartych konsultacji społecznych.

II. Konferencje (debaty, dyskusje, inne formy spotkań naukowych). Konferencje naukowe organizowane / współorganizowane przez Sekcję

Nazwa konferencji data, miejsce	Organizator, współorganizatorzy	Rodzaj konferencji		Liczba uczestników		Liczba wystąpień
		krajowa	międzynarodowa	ogółem	z zagranicy	
1) Międzynarodowa Konferencja Naukowa <i>Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli – dyskursy współczesności</i> , 3 kwietnia 2025.	Wydział Pedagogiki i Psychologii UJK w Kielcach, Dr hab. A. Szplit, prof. UJK; Dr hab. Z. Zbróg, prof. UJK.		międzynarodowa	230	98	176
2) Dziecko wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym	Uniwersytet im.	krajow		95	10	85

w zmieniającym się świecie. Wyzwania dla edukacji. 22.-23 maja. 2025 r.	Adama Mickiewicza w Poznaniu	a z udziałem gości zagranicznych				
3) Współorganizowanie obrad Sekcji 7 pt. Kształcenie, wychowanie i opieka wrażliwe na dynamikę i różnorodność dzieciństwa w ramach XII Zjazdu Pedagogicznego	Dr hab. Kinga Kuszak, prof. UAM	krajowa		35		31
	De hab. Marzenna Nowicka, prof. UWM					

W tabeli: liczba wystąpień – łączna liczba wszystkich rodzajów wystąpień konferencyjnych.

II.1. Omówienie wyników konferencji z punktu widzenia jej znaczenia dla reprezentowanej przez Komitet dyscypliny naukowej

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt.: *Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli - dyskursy współczesności* (Kielce, 3-4 kwietnia 2025 r.).

Szerokie grono uczestników konferencji z różnych środowisk edukacyjnych, w tym obecność wybitnych specjalistów zajmujących się szeroko pojętą nauką o nauczycielu z 22 krajów, sprzyjało:

- rozpowszechnianiu wyników badań pedeutologicznych prowadzonych na świecie w kontekście tematyki konferencji.
- upowszechnianiu wyników badań prowadzonych w podgrupach międzynarodowych działających w ramach programu Erasmus+ oraz dzieleniu się wynikami badań w gronie międzynarodowym
- zapoznaniu się ze złożonymi kontekstami identyfikowania i zaspokajania potrzeb w różnych krajach
- wymianie wiedzy i doświadczeń między badaczami, nauczycielami akademickimi, nauczycielami praktykami, doradcami metodycznymi, mentorami, dyrektorami szkół i przedszkoli, rodzicami, studentami ze specjalności nauczycielskich
- wypracowaniu rekomendacji co do sposobów identyfikowania i zaspokajania potrzeb nauczycieli – zaplanowaniu zmian w programach kształcenia przyszłych nauczycieli na uniwersytetach
- rozpropagowaniu innowacyjnych metod współpracy między nauczycielami akademickimi a nauczycielami praktykami z wykorzystaniem nowych programów i aplikacji, w tym platformy internetowej Digital TA
- ukazaniu procesu przeobrażania transmisyjnego modelu edukacji w transformacyjny, opierający się na refleksyjności nauczyciela, jego zaangażowaniu, otwartości, odpowiedzialności za siebie, swoją wiedzę

- budowaniu płaszczyzny interdyscyplinarnego dialogu
- zakładaniu międzynarodowych i polskich sieci współpracy.
- **W czasie konferencji referaty wygłosiły Członkinie Sekcji Edukacji Elementarnej:**
- dr hab. Jolanta Andrzejewska, prof. UMCS: Młody nauczyciel w przedszkolu
- dr hab. Kinga Kuszak, prof. UAM: Identyfikowanie i zaspokajanie potrzeb zawodowych nauczycieli na przykładzie działań zespołu *UAM dla Najlepszych* w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- prof. Józefa Bałachowicz: Potrzeby i wyzwania polskiej szkoły a założenia reformy edukacji.
- dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS: Nauczyciel w trzeciej przestrzeni nauczycielskiego dyskursu
- dr hab. Agnieszka Szplit prof. UJK; (dr Karolina Rzońca): Strategie samorgulowanego uczenia się studentów pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej
- dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK, dr Aldona Kopik: Swoistość potrzeb zawodowych nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej
- dr Monika Kupiec: W diadzie doskonalącego się nauczania - refleksje uczestników *Latającej Szkoły Praktyk* nad praktykami czytelnictwem w przestrzeni klasy.

W trakcie konferencji pt. **Dziecko wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w zmieniającym się świecie. Wyzwania dla edukacji. (Poznań 22.-23 maja. 2025 r.)**

wystąpili reprezentanci 38 uczelni wyższych i instytucji edukacyjnych w Polsce z Ukrainy, Turcji, Niemiec prezentując wystąpienia skoncentrowane wokół następujących aktualnych zagadnień:

- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w otoczeniu społecznym - wyzwania dla edukacji,
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w instytucji edukacyjnej - wyzwania dla edukacji,
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w się świecie kultury i sztuki - wyzwania dla edukacji
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w świecie przyrody - wyzwania dla edukacji
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w świecie nowoczesnych technologii - wyzwania dla edukacji;
- dziecko wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w świecie emocji i uczuć - wyzwania dla edukacji
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym - aktywizowanie aktywności fizyczno-motorycznej, poznawczej, emocjonalnej, społecznej- wyzwania dla edukacji
- dziecko w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym - troska o dobrostan wyzwaniem dla edukacji.

W czasie konferencji referaty wygłosiły Członkinie Sekcji Edukacji Elementarnej:

- dr hab. Kinga Kuszak, prof. UAM: Wprowadzenie w tematykę konferencji;
- prof. dr hab. Józefa Bałachowicz: Kryzys edukacji wysokiej jakości: „wypalona szkoła” i „wypalone dzieci”. Nowe wyzwania dla edukacji;
- prof. dr hab. Urszula Szuścik: Edukacja plastyczna dziecka - o nowy wymiar w edukacji;
- dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK: Badanie rozumienia świata przez dzieci w wieku przedszkolnym na podstawie nonsensownych bodźców wizualnych;
- dr hab. Jolanta Andrzejewska prof. UMCS: Aktywność badawcza dziecka w przedszkolu;

- dr hab. Marzena Nowicka, prof. UWM (i inni): MathCityMap - więcej niż tylko matematyka na świeżym powietrzu.

Trzecią imprezą naukową, częściowo organizowaną przez Członkinię SEE dr hab. Marzenę Nowicką, prof. UWM, był Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny (16-18 września UWM w Olsztynie). Obrady w Sekcji 7 dotyczyły kształcenia, wychowania i opieki wrażliwej na dynamikę i różnorodność dzieciństwa. Tematyka tej sekcji nakierowana była na paradygmaty, kategorie, strategie badawcze w poznawaniu i diagnozie stref rozwoju i uczenia się dzieci i nauczycieli, miała formę panelową, dyskusyjną.

W czasie panelu wzięły udział Członkinie Sekcji Edukacji Elementarnej:

dr hab. Kinga Kuszak, prof. UAM: Jak zachować równowagę między światem szkolnym (przedszkolnym) a pozaszkolnym dziecka;

prof. dr hab. Józefa Bałachowicz: Kryzys edukacji wysokiej jakości: „wypalona szkoła” i „wypalone dzieci”. Nowe wyzwania dla edukacji

dr hab. Marzena Nowicka, prof. UWM: Sprawczość dziecka w świecie cyfrowym a granice dorosłego wsparcia. Refleksja w perspektywie pedagogiki relacyjnej

[prof. I. Nowosad](#): Zjawisko podróżujących reform i jego zagrożenia. Ogólnopolski Zjazd Pedagogiczny (16-18 września UWM w Olsztynie).

III. Inne formy działalności upowszechniającej i promującej naukę (opis)

15.10 i 12.11. 2025 - Konferencja Naukowa „Pomóż mi zrobić to samemu – wychowanie według idei zrównoważonego rozwoju duchowego Marii Montessori” zorganizowana przez SKN Elementarni (Wydział Pedagogiki i Psychologii UJK w Kielcach) pod opieką naukową [dr hab. Z. Zbróg](#), [prof. UJK](#) i dr P. Tamborskiej; grant w wysokości 2 000 zł (konkurs organizowany przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033). Zaproszeni goście: dr Jarosław Jendza (Prezydent Montessori Europe, Uniwersytet Gdański), dr hab. Beata Bednarczuk, prof. UMCS; dr Małgorzata Centner-Guz (UMCS Lublin), dr Iwona Zwierzchowska (UMCS Lublin), mgr Monika Pawluczuk-Solarz (Uniwersytet Warszawski) oraz nauczyciele praktyce z przedszkola i szkoły Montessori w Kielcach.

[Prof. U. Szusić](#), Prowadzenie warsztatów plastycznych z dziećmi z Przedszkola Publicznego w Mnichu, powiat cieszyński oraz prezentacja grafik i przedstawienie procesu powstawania odbitki graficznej 16.05.2025 rok.

[Prof. U. Szusić](#), Spotkanie autorskie w ramach styku sztuk, prezentacja grafik i rozmowa o pracy artystycznej, „Strefa Exodus” Fabryka Kultury w Chybiu, 31.05.2025 r.

[Dr M. Kupiec](#): członkini projektu "Latająca Szkoła Praktyk", grant MNiSW w programie „Nauka dla Społeczeństwa II” - współtwórca projektu, finansowanie w 2025 roku w kwocie: 430000,00 (zgodnie z wnioskiem).

[Dr M. Kupiec](#) wyróżniona nagrodą Kariatyda Czytelnictwa 2025- za działanie na rzecz upowszechniania czytania przez Fundację Powszechnego Czytania. [Nagroda została wręczona dr Monice Kupiec](#) dn. 9.09.2025. w Bibliotece Narodowej.

[Prof. UJK A. Szplit](#): udział w spotkaniu projektu „Nauka idzie w las”, zorganizowanym przez

Fundację Przyszań w Naturze, Niepubliczne Leśne Przedszkole Dziupla oraz Leśną Szkołę- 4 listopada 2025;

- Współpraca z Fundacją „Dwujęzyczny Przedszkolak”, organizowanie kongresów dwujęzyczności, szkoleń i warsztatów dla nauczycieli:

11.02.2025 – SP w Zagnańsku;

18.02.2025- Staropolska Akademia Nauk Stosowanych, Myślenice (webinar),

24.03.2025- Konferencja „Przedszkolak w świecie dwujęzyczności” , Lublin,

03.06.20205- webinar dla nauczycieli przedszkoli,

09.06.2025- szkolenie dla nauczycieli w Markach,

02.09.2025- szkolenie dla nauczycieli w Mikołowie,

04.09.2025- szkolenie dla nauczycieli w Lesznie,

02.10.2025- szkolenie dla nauczycieli w Elblągu,

11.10.2025- szkolenie dla nauczycieli w Soluszkowej,

20.10.2025- szkolenie dla nauczycieli w Dobrej,

27.10.2025- szkolenie dla nauczycieli w Rabce,

28.10.2025- szkolenie dla nauczycieli i dyrektorów w Kasinie Wielkiej,

15.12.2025- szkolenie dla dyrektorów żłobków.

Prof. UJK A. Szplit: udział jako zaproszonego gościa w Regionalnym Forum Ekonomicznym „Nowa Energia”, Ścieżka EDUKACJA PRZYSZŁOŚCI. Przyszłość edukacji – panel pod patronatem ministra nauki i szkolnictwa wyższego, 24 listopada 2025

Prof. I. Nowosad: Podmiotowość w interwencji logopedycznej, Konferencja naukowo-edukacyjna z cyklu Logopedia - konteksty interdyscyplinarne" pt. O LOGOPEDII HOLISTYCZNIE I INTERDYSCYPLINARNIE (Z OKAZJI EUROPEJSKIEGO DNIA LOGOPEDY) (Zielona Góra, 15.03.2025).

Prof. I. Nowosad: Pierwsze zebranie z rodzicami - Jak zainicjować współpracę? Symposium naukowo-praktyczne O zmianach, które mają sens. W ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki, Teoria praktyce, praktyka teorii. Zielona Góra.

Prof. I. Nowosad: Holistyczna edukacja jako droga wzmacniania dobrostanu uczniów na przykładzie Singapuru, V Konferencja Wojewódzka PO-MOC. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, (03. 04. 2025, ODN Zielona Góra).

IV. Działania Sekcji na rzecz reprezentowanej dyscypliny naukowej / komitetu (opis)

Prof. UJK A. Szplit: stowarzyszenie Association for Teacher Education in Europe (ATEE) – pełniona funkcja- Prezydentka;

stowarzyszenie World Federation of Associations for Teacher Education (WFATE) – członek zarządu,

Światowa Organizacja Wychowania Przedszkolnego (OMEP Polska) – członek rady Programowej,

World Educational Research Association (WERA)- mentor w programie mentoringowym,

Educational Leadership Network Europe (ELNE) – członek zarządu,

European School Education Platform (ESEP)- członek zarządu,

Transdisciplinary Research Centre in Education and Development (CITeD)- członek zarządu

Prof. UJK A. Szplit, Zuzanna Zbróg – od 2023 r. członkinie Europejskiego Stowarzyszenia Dialogu Edukacyjnego,

Prof. UWM M. Nowicka – zastępczyni redaktor naczelnej czasopisma naukowego „Problemy Wczesnej Edukacji”.

Prof. J. Bałachowicz: redaktor naczelna recenzowanego periodyku naukowego (wyd. 10 nr w roku) „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze”, Wydawnictwo APS.

Prof. I. Nowosad : Członkini Rady Naukowej Czasopisma: SOCIETY REGISTER

Prof. I. Nowosad: Członkini Rady Naukowej Czasopisma: „Zagadnienia Społeczne”

Prof. U. Szuścik: „ECHA – European Council for High Ability (Europejskie Stowarzyszenie Badań nad Zdolnościami) członek

„Me Tis” (czasopismo pedagogiczne) członek rady naukowej (Włochy)

“Religious and Sacred Poetry, Religion, Culture and Education” członek rady naukowej

„Konteksty Pedagogiczne” członek rady naukowej;

“Zeszyty Pedagogiczne” członek rady naukowej;

Sekcja Pedagogika Sztuki przy KNP PAN członek

Komisja Nauk Psychologicznych PAN Oddział w Katowicach członek

Komisja ds. polsko czeskich, słowackich PAN członek

Polskie Towarzystwo Pedagogiczne Oddział w Cieszynie członek

INSEA Międzynarodowe Stowarzyszenie Wychowania przez Sztukę członek

Prof. U. Szuścik, udział w I Debacie Akademickiej nt. Dobry smak w sztuce, 29.01.2025 r., Galeria Uniwersytecka, Uniwersytet Śląski w Katowicach Filia w Cieszynie, Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji – aspekty wychowawcze sztuki

Prof. I. Nowosad: Potencjał pedagogiki szkoły wobec reformowania oświaty (UAM Poznań 27.05.2025);

Prof. I. Nowosad: Trendy wyznaczające kierunek zmian systemów edukacji. XXXI Tatrzańskie Sympozjum Naukowe Edukacja Jutra (16-18 czerwca 2025, Zakopane).

Prof. I. Nowosad: Holistyczna edukacja jako droga wzmacniania dobrostanu uczniów na przykładzie Singapuru. Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa ?Innowacje pedagogiczne w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej? (24.04.2025. Jarosław, PANS)

Prof. I. Nowosad: Globalne reformy, zwrot przestrzenny i zjawisko podróżujących reform? - wyzwania i zadania współczesności i przyszłości. V Jubileuszowa Międzynarodowa Konferencja Naukowa Edukacja Wobec Wyzwań I Zadań Współczesności I Przyszłości, (Rzeszów 24–26 Września 2025 r.).

V. Działalność ekspercka, opinie, oceny i konsultacje w roku sprawozdawczym

Prof. UWM M. Nowicka:

- członek Kapituły Konkursowej o Nagrodę im. Profesora Ryszarda Więckowskiego
- członek wydziałowego Zespołu ds. oceny jakości prac dyplomowych,
- praca badawcza w projekcie finansowanym przez NCN pt. „Geomatyczne podejście metodologiczne do diagnozy świadomości przestrzennej dzieci w wieku szkoły podstawowej” realizowanym na Wydziale Geoinżynierii w Katedrze Gospodarki Nieruchomościami i

Systemów Informacji Geograficznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

- praca w charakterze egzaminatora w 4 komisjach egzaminacyjnych w postępowaniu o nostryfikację dyplomu ukończenia studiów za granicą przeprowadzonych w Instytucie Nauk Pedagogicznych UWM w Olsztynie;

- wykonanie recenzji na rzecz redakcji czasopism naukowych:

„Studia z Teorii Wychowania”, artykuł pt.: *Multikulturowa, inkluzywna, holistyczna - wewnętrzne związki i napięcia w praktykach wczesnej edukacji*

„Studia z Teorii Wychowania”, artykuł pt. *Oceniania szkolnego byty pograniczne. Zarys hybrydycznego ujęcia kategorii dydaktycznej*

- wykonanie recenzji wydawniczej:

dotyczącej pracy: *Operacja negacji w rozwoju poznawczym dzieci w wieku 7, 9, 11 lat* autorstwa dr hab. Małgorzaty Żytko, prof. UW, sporządzona na zamówienie Wydawnictw Uniwersytetu Warszawskiego

monografii autorstwa Ewy Filipiak i Goretty Siadak pt. *(Nie) cyfrowa szkoła – pomiędzy pozorem a konstruktywnym wdrażaniem TIK w edukacji. Kompetencje cyfrowe uczniów vs gotowość nauczycieli*, dla Wydawnictwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

[prof. J. Bałachowicz](#), członkini Komisji doktorskiej w dyscyplinie pedagogika, APS;

członkini Rady Szkoły Doktorskiej APS.

[prof. U. Szuścik](#) - powołanie na recenzenta przez MEN i IBE w Warszawie: Podstawa programowa z plastyki dla szkoły podstawowej; 01.05.-30.06.2025 r.

[prof. J. Bałachowicz](#), [prof. UJK A. Szplit](#), [prof. UWM M. Nowicka](#), [prof. U. Szuścik](#) przygotowały opinię na temat treści „Podstawy programowej I etapu edukacyjnego (klasy I-III) – edukacja wczesnoszkolna” dla KNP PAN, przekazaną do MEN, 14.12.2025 r.

[prof. UAM K. Kuszak](#), [prof. UMCS J. Andrzejewska](#), [prof. U. Szuścik](#), [prof. UJK. A. Szplit](#) przygotowały opinię na temat treści „Podstawy programowej wychowania przedszkolnego dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego” dla KNP PAN, przekazaną do MEN, 14.12.2025 r.

[prof. I. Nowosad](#):

Ekspertyza na temat: Doświadczenia Singapuru dotyczące „profilu kompetencji” - na zlecenie IBE - Państwowy Instytut Badawczy

Ekspertyza: Profil absolwenta i absolwentki. DROGA DO ZMIAN W EDUKACJI. Etap I: Przedszkola i szkoły podstawowe

Ekspertyza: Profil absolwenta i absolwentki. DROGA DO ZMIAN W EDUKACJI. Etap II: Szkoły ponadpodstawowe

VI. Inne działania wynikające ze specyfiki działania Sekcji (opis)

[Dr M. Kupiec](#) -członek Polskiej Sekcji Stowarzyszenia Przyjaciół Książki dla Młodych (IBBY); członek Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego (PTB);

[Prof. U. Szuścik](#) Stowarzyszenie Miłośników Kultury Języka Polskiego Oddział w Cieszynie przewodnicząca

VII. Działalność wydawnicza (opis)

M. Nowicka (2025), *Edukacja wczesnoszkolna w dobie cyfrowości głos w dyskusji o pozytywnych (?) zmianach*. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze, nr 7, s. 5-17.

M. Gross, M. Czaplicka, M. Nowicka, A. Klimach, A. Dawidowicz (2025), *Theoretical Model Concept of Spatial Awareness - Definition and Components*. Acta Scientiarum Polonorum Administratio Locorum, nr 24(2), s. 215-236.

- Ewa Ogrodzka-Mazur, Urszula Szuścik, Anna Szafrńska, Renata Raszka, Anna Trzcionka-Wieczorek (red.), *Edukacja małego dziecka. Potencjał edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej w kontekście współczesnego świata: doświadczenia i perspektywy*. Tom 19. Oficyna Wydawnicza Impuls Kraków 2025, ss. 369. ISBN 978-83-7587-468-6, ISBN 978-83-8294-497-6.

- U. Szuścik, *Sztuka w edukacji i wychowaniu*. W: Mirosława Pindór, Dorota Sieroń, Jolanta Skutnik (red.), *O pięknej potrzebie do wzrastania w człowieczeństwie. Księga jubileuszowa dedykowana Profesor Katarzynie Olbrycht*. Wydawnictwo <<scriptum>> Kraków-Katowice 2025, s. 291-304. ISBN 978-83-68252-70-5.

- U. Szuścik, *O humanistyczny wymiar edukacji – aktualność w kontekście myśli Profesorów Bogdana Suchodolskiego i Czesława Kupisiewicza*. W: Bożena Marzec, Joanna Miecznik-Warda, Michał Borda (red.), *Na pograniczu nauk: o człowieku, kształceniu i wychowaniu*, s. 76-84. ISBN 978-83-68024-25-8.

U. Szuścik, opracowanie biogramu prof. zw. dr hab. Roberta Mrózek dla Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego przy PAN październik/listopad 2025 r.

- U. Szuścik, *Grafika – nieustanne odkrywanie*. W: „Strefa Exodus” nr 3/2025, s. 119-120, Reprodukcyjne 14 grafik U. Szuścik. Wydawca Stowarzyszenie „Bez Limitu”, Chybie. ISSN 2957-1863

<https://www.facebook.com/photo?fbid=1052247830264929&set=a.559141662908884>

Byra S., Buczak A., Andrzejewska J. (2025), Pressure of passion - conceptualization of the phenomenon, *Studia z Teorii Wychowania T XVI* nr 3 (52) s. 129-143

Andrzejewska J. Kuszak (2025) UTILIZING AN INTERACTIVE FLOOR TO STIMULATE COMMUNICATION AND PEER LEARNING IN PRESCHOOL CHILDREN, *Lubelski Rocznik Pedagogiczny T. XLIV*, z. 3 – 2025 s. 105-122.

Andrzejewska J. (2025), Monitorowanie postępów dzieci w metodzie projektów, *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*. vol 20, nr 1 (76) , s.87-99.

Kupiec, M. (2025). W ogrodzie Pana Andersena, czyli rozwojowy warsztat dla dorosłych czytelniczek baśni. *Edukacja Wczesnoszkolna. Zeszyty Kieleckie*, Tytuł numeru: "Lektury obowiązkowe i nieobowiązkowe w klasach I–III" , 2\2024\2025, s. 79-88;

Kupiec, M., Krasuska-Betiuk, M. (2025). Z dzieckiem w przestrzeniach literatury i innych sztuk – założenia i realizacje cz.1, *Edukacja Wczesnoszkolna : Zeszyty Kieleckie*, 1\2025\2026, ss.166;

Kupiec, M. (2025). Widzę Cię – o istocie relacji w Dziewczynie ze skrzypcami Jona Fosseo. Słowo - Emocja - Ukojenie. *Czasopismo Warszawskiego Koła Polskiego Towarzystwa Biblioterapeutycznego przy Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. KEN w Warszawie*, nr 0\2025, s.64-67

Zbróg, Z., Szplīt, A. (2025). *Potrzeby zawodowe początkujących nauczycieli*. Raport z badań.

Kielce-Kraków. Libron.

Nowosad I. Segiet W. (2025). *Autonomia szkoły*, Warszawa: Difin Sp. z o.o., s. 258, , ISBN: 9788382704204

Hejwosz-Gromkowska D., Czech-Włodarczyk C., Hildebrandt-Wypych D., **Nowosad** *Citizenship Education in Multicultural Society*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht Verlage, s. 182, , ISBN: 9783847117896

Nowosad I., Śliwerski B. (2025). *Strategie, przepływy i bariery reform szkolnych. Studia z pedagogiki porównawczej*, 2025, Inetta Nowosad , Bogusław Śliwerski , Kraków: Oficyna Wydawnicza "Impuls", s. 408, , ISBN: 9788382944570

VIII. Aktywność międzynarodowa (opis)

Zbróg, Z., Szplit, A. (2025). *Potrzeby zawodowe początkujących nauczycieli*. Raport z badań. Kielce-Kraków. Libron.

Przedstawiany raport dotyczy potrzeb zawodowych początkujących nauczycieli do 5 lat stażu pracy z kieleckich szkół podstawowych i średnich (próba pełna). Badania kończą realizację projektu: *Digital Academy in teaching practice for a seamless transition from pre-service to in-service* (2022-2025). Numer projektu: ERASMUS-EDU-2021-PEX-TEACH-ACA 101055620 W wyniku realizacji projektu skonstruowano platformę cyfrową. Można ją uznać za wirtualne, wspólne środowisko uczenia się studentów i absolwentów kierunków nauczycielskich oraz nauczycieli praktyków, mentorów i nauczycieli akademickich.

Strona internetowa projektu: <https://digitalta.eu>

Projekt Digital TA znalazł się w finale projektów UE na nagrodę roku 2025 (**Finalist EU Project of the 2025 Year Award**). **Zdobył 3. miejsce.**

Digital TA został jednocześnie **zwycięzcą w kategorii: Peoples' Choice Category Winner.**

Zdobył nagrodę główną wśród użytkowników platformy stworzonej w ramach projektu.

<https://2025.triple-e-awards.com/finalists/region/2025global>

Triple E Awards to nagrody przyznawane przez Radę Akredytacyjną ds. Przedsiębiorczości i Zaangażowania Uniwersytetów (Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities; ACEEU). Rada, składająca się z czołowych międzynarodowych ekspertów, opracowała pierwszy na świecie system akredytacji przedsiębiorczości i zaangażowania na poziomie instytucjonalnym. Jest to nagroda, która koncentruje się na różnych wymiarach trzeciej misji uniwersytetów

Działalność w ramach uczestnictwa w SEL International Research Network (SEL IRN)

pod kierownictwem V. Scotta Solberga, Lei Ferrari i Chonga Parka. Międzynarodowa sieć składa się z zespołów z 18 krajów i działa w ramach World Education Research Association. Do zespołu polskiego należą: **dr hab. Agnieszka Szplit, prof. UJK; dr hab. Agnieszka Olechowska, prof. APS; dr hab. Zuzanna Zbróg, prof. UJK**). Rezultatem współpracy są następujące publikacje:

Kourmoussi, N., Kounenou, K., **Olechowska, A., Szplit, A., Zbróg, Z.**, Scoda, A.-D., Andrei, A., Bacanlı, F., Karacan-Ozdemir, N. (2024). *Nature and Value of SEL in the Global North: Evidence from Greece, Poland, Romania, and Türkiye*. W: Ch. Myung Park, L. Ferrari, A.-D. Scoda, N. Karacan Ozdemir, G. Marsay, V. Scott H. Solberg (Eds.), *Social and Emotional*

Learning as a Foundation for Future Readiness – Translating Research to Practice. Springer, 103-143. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-84591-8>

Kanzaki, H. Suzuki, O. Abdoulaye, Andrei, A., Bacanli, F., Donnelly, H. K., Ferrari, L., Karacan-Ozdemir, N., Kourmoussi, N., Kounenou, K., Marsay, G., Olechowska, A., Park, C., Scoda, A. D., Solberg, V. S., Szplit, A., Zbróg, Z. (2025). Cultural translation of career decision-making: understanding practitioners' perspectives from a multinational study on social and emotional learning. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*; <https://doi.org/10.1007/s10775-025-09745-3>

Szplit i Z. Zbróg - działalność w międzynarodowym zespole skupiającym badaczki z Litwy, Łotwy i Polski pod kierownictwem prof. Renaty Bilbokaitė (Vilnius University Šiauliai Academy). Publikacja tegoroczna:

Bilbokaitė, R., Bilbokaitė-Skiauterienė, I., Fjodorova, I., Kravale-Pauliņa, M., Oļehnoviča, E., Szplit, A. & Zbróg, Z. (2025). Action Dimension of Global Competence in Future Teacher Education Programs: A Comparative Analysis of Lithuania, Latvia, and Poland. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 27(2), 196-217. <https://doi.org/10.2478/jtes-2025-0029>

- U. Szuścik, organizacja wizyty grupy Dzieci z Profesor Angelą James z Uniwersytetu KwaZulu-Natal w Durbanie z Republiki Południowej Afryki 4 grudnia 2025 roku na Wydziale Sztuki i Nauk o Edukacji UŚ w Cieszynie, Instytut Nauk o Edukacji.

Udział w konferencji zagranicznej:

Czaplicka M., Gross M., Nowicka M., Dawidowicz A., Klimach A., Differences in the level of spatial awareness among primary school children: a case study of Kraków and Manchester, Eurogeo 2025 International Conference. Humanising geography: people, place and space in a global world, 16-17.05.2025 r., Skopje, Macedonia;

Dr Monika Kupiec: referat na temat: "Schools, pupils, teachers as objects of social representations. Possibilities of using a dialogical approach" podczas 17th edition of the International Conference on Social Representations "The Future in Representations: Grasping our World" (CIRS), 2025, 07-07-2025 - 12-07-2025, Brest, Francja.

Prof. UJK A. Szplit: udział w konferencji stowarzyszenia nauczycieli we Włoszech INDIRE, International Conference on Small and Rural Schools; Didacta Trentino, 23-25.10.2025

Sprawozdanie przygotowała
Prof. Józefa Bałachowicz